

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

Before ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਚੰਦਰ ਭਾਨ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ: 393-ਡੀ

ਭਾਗ C ਰਾਜ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ (1950 ਦਾ XXX)—ਐੱਸ. 2—ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ—ਕੇਂਦਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਤੱਕ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ (1949 ਦਾ XXVII) ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਰਕਾਰ - ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟ C ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧਣ ਜਾਂ ਸੇਧਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੇਧਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਸੱਤਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੀ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਜਾਂ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਗ C ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਗ A ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਜਾਂ ਸੇਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ. ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1949, ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 21 ਮਾਰਚ, 1951 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SRO-422 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਵੈਧ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਅਤੇ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ,

1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਧ ਜਾਂ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ 1887 ਦੇ ਐਕਟ XV ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੈਣੀ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1957 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ।

ਡੀ ਕੇ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੱਤਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਏ.ਐਨ. ਬਜਾਜ, ਐਸ.ਪੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਬਿਸੰਬਰ ਦਿਆਲ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ,

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਸੇਧਣ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਓ.ਪੀ. ਸੈਣੀ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ 961 ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ 20 ਦਸੰਬਰ 1953 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਾਹੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀ ਗਈ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੀਪ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਹਿ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਸੀਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ/ਮੁਹਰ ਲੱਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਸੀਦ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਮਨੀ-ਲੈਂਸਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਮਨੀ-ਲੈਂਸਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਬਹਿ ਵਿਚ ਬਕਾਇਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਬਾਰੇ ਦਾਖਲਾ ਇਕ ਰਸੀਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ, ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ,

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੇਧ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 28 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ:-

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1949 (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 1949) ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਤੱਕ 21 ਮਾਰਚ, 1951 ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਨੰਬਰ SRO-422 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ, 1950 (ਐਕਟ ਨੰ. 1950 ਦਾ XXX) ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਸਤਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਸੀ, ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ, ਜੋ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਫਿਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 3 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤ੍ਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਇਕ ਅੰਨਾ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 21 ਮਾਰਚ, 1951 ਤੱਕ, ਰਸੀਦਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅੰਨਾ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੋਹਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਅੰਨਾ ਦੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਸਾਲ 1949 ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1949 (1949 ਦਾ ਨੰਬਰ XXVIII) ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੇਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਐਕਟ 31 ਮਾਰਚ, 1951 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਭਾਗ II ਸੈਕਸ਼ਨ 3, ਮਿਤੀ 21 ਮਾਰਚ, 1951 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SRO- 422 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਭਾਗ ਸੀ ਰਾਜ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ ਨੰਬਰ XXX) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ C ਰਾਜ (ਕੂਰਗ ਅਤੇ ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ

ਤੱਕ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

-4-

ਕਾਨੂੰਨ ਜੇ ਭਾਗ A ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰਾਜ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਵਧਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਹਿੱਸੇ C ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, ਯਾਨੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ, ਕਿ ਇਕ ਆਨੇ ਦੀ ਅਸਲ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਦੋ ਆਨੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮੋਹਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਅੰਨਾਂ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮੋਹਰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ:-

1. ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਗ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ;
2. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਸੀ ਰਾਜ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸੋਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 254 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ
3. ਕਿ ਪੁਨਰ: ਆਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. 143. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ (1912) ਆਦਿ (1), ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਅੱਧਾ, ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1912 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਸੀ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ:-

“7. ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ

ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ। "

-5-

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ, 1950, ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਕੇਸ (1), 1951 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨਿਆ, ਸੀ ਜੇ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਰ. ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਸ ਜੇ.ਜੇ. ਦਿੱਲੀ, i ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਨਿਆ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ. ਮਹਾਜਨ ਜੇ., ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਬੇਸ ਜੇ.ਜੇ. ਭਾਗ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"* * * ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਕਾਨੂੰਨ (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਭਾਗ C ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੁਖਰਜੀ J ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ; ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 408 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਰ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹਨ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਸੰਸਦ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼

ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ • ਅਥਾਰਟੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਮਾਯੋਜਨ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖੇਤਰ

-6-

ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਗ ਸੀ ਰਾਜ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਪੱਛੜੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਰਹਿਤ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਭਿਆਸ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ

-7-

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸਰਵਰਯੋਗ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਣਗੇ: (1) ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1912 ਦੀ ਧਾਰਾ 7, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਵੈਧ ਹੈ। (2) ਅਜਮੇਰ-ਮਾਰਵਾੜਾ (ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ) ਐਕਟ, 1947, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। (3) ਭਾਗ C. ਰਾਜ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 2, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਅੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਭਾਗ A ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਬਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਗ ਏ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ

ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਹੈ। ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਫਿਲਹਾਲ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹਨ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਬਲ ਹੈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟ C ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਕਾਰਨ, ਕੇਂਦਰ

-8-

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਗ C ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਉਹ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਗ A ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਤੈਅਸੁਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1949 ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਗ A ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੂਚੀ III (ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਈਟਮ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ 1 (ਸੰਘ ਦੀ ਸੂਚੀ) ਵਿੱਚ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਆਈਟਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 254 ਇਹ ਕੋਰਸ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸੰਸਦ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਗ ਸੀ ਰਾਜ

(ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਐਕਟ [ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1949] ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਦਰਾਂ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ

-9-

ਦੀ ਧਾਰਾ 35, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

"35. ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ, ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਵਿਧੀਵਤ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ:-

ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ-

(ਏ) ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਨਾ ਜਾਂ ਅੱਧਾ ਅੰਨਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹੀ ਹੈ ਚਾਰਜਯੋਗ, ਜਾਂ, ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਨਾਕਾਫੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ,

ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਦਸ ਗੁਣਾ ਰਕਮ, ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਦਸ ਗੁਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ;

.(ਬੀ) * *

(c) * *

(d) * *

(e) * * "

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"35. ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ, ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਵਿਧੀਵਤ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ:-

ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ-

-10-

(ਏ) ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅੰਨਾ ਜਾਂ ਅੱਧਾ ਅੰਨਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਜਾਂ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਸਾਰੇ jtcst ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਢੁੱਕਵੀਂ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਦਸ ਗੁਣਾ ਇਸ ਦੇ, ਪੰਜ ਵੱਧਰੁਪਏ, ਦਸ ਗੁਣਾ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦਾ;

"*****"

ਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਸੇਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ। ਵੇਖੋ ਸੂਚੀ II, ਅਨੁਸੂਚੀ VII:-

"ਆਈਟਮ 63. ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ।"
ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ I, ਆਈਟਮ 91 ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"91. ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ, ਚੈੱਕਾਂ, ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ, ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਲੇਡਿੰਗ, ਲੈਟਰ ਆਫ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਡਿਬੈਂਚਰ, ਪ੍ਰੋਕਸੀ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ।"

ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 91 (ਸੂਚੀ I) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਰਸੀਦ ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਈਟਮ 63 (ਸੂਚੀ II) ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਾਧਾ ਭਾਗ C ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ ਨੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ

-11-

ਸੇਧ) ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਦਲੀਲ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰਸੀਦ ਖੋਹ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੇ 35, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਇੱਕ ਅੰਨਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 35 ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਸੀਦ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਸੀਦ ਧਾਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਪਰਵੀਸੇ (a) ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੇ (ਏ) ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰਵੀਸੇ (ਏ) ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਯੰਤਰ ਇੱਕ ਆਨਾ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਲ, ਰਸੀਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਨਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰਵੀਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ

ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਆਧਾਰ ਰਸੀਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਸੇਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਗ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅ) ਐਕਟ? ਮੈਂ ਇਹ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਐਕਟ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਭਾਗ ਸੀ ਰਾਜ (ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ff ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 44, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

-12-

"44. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਜਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀਆਂ, ਪਰ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਸਮੇਤ। ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ I, ਆਈਟਮ 91 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਕੋਲ ਹੈ, - ਆਈਟਮ ਨੰ. 63, ਸੂਚੀ III। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਾਕਾਫੀ ਮੋਹਰ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 12, ਸੂਚੀ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੰਦਰਾਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"12. ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਹੁੰਆਂ; ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਜਨਤਕ ਐਕਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ।"

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ. 44 (ਸੂਚੀ III) ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 12 (ਸੂਚੀ III) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 35 ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਧ ਜਾਂ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।)। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ (ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1949 ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਸੇਧ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਸਟੇਟਸ (ਲਾਅਜ਼) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਲੀ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।

-13-

ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਸੇਧ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਇਤਫਾਕਨ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀ II ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ. 44. ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੂਚੀਆਂ I, II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ

III. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਾਟੀ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨੂੰ

ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 12 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Govinder Singh

TRANSLATOR

